

P. Paul Attard, OFM Kappillan Ġdid

Bil-Motto: "Let Go, Let God!", P. Paul Attard, OFM beda l-hidma tiegħu bħala kappillan fil-Parroċċa tagħna tas-Sacro Cuor tas-Sliema. Dan sar nhar il-Ħadd 3 ta' Settembru, fejn f'quddiesa solenni kif ukoll sinifikativa l-Arcisqof ta' Malta Mons. Charles Jude Scicluna ħatar lil P. Paul kappillan.

Fil-Katekiżmu tal-Knisja Kattolika nsibu l-importanza ta' xogħol il-Kappillan li jiffirma Knisja li hi komunità preciza ta' Nsara, imwaqqfa b'mod stabbli fi Knisja partikulari, u fiha, l-kura pastorali hi fdata lilu bħala ragħaj propju tagħha, taħt l-awtorità tal-Isqof djoċesan. Il-Knisja hi l-post fejn l-Insara kollha jistgħu jingabru għaċ-ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija f'jum il-Ħadd. Il-parroċċa ddaħhal il-poplu Nisrani fiċ-ċelebrazzjoni ordinarja tal-ħajja liturgika tagħha, tiġbru għal din iċ-ċelebrazzjoni, tgħallmu d-duttrina tas-salvazzjoni ta' Kristu; tagħti xhieda tal-imħabba ta' Kristu b'għemejjel tajba u ta' mħabba bejn l-aħwa.

Sacro Cuor: 100 Sena Parroċċa

"Jiena magħkom dejjem"

Il-Parroċċa tas-Sacro Cuor din is-sena qed tiċcelebra l-100 sena parroċċa. Bil-Motto: "Jiena magħkom dejjem" nhar il-Ħamis 28 ta' Settembru ngħata bidu għaċ-ċelebrazzjonijiet tal-ftuħ ta' din is-Sena Ċentinarja.

Il-Programm beda b'serata Muzika Letterarja u wara sar id-diskors mill-Kappillan il-ġdid P. Paul Attard, ofm.

Fid-diskors tiegħu huwa
ikompli f'paġna 3

Inti Ħawli? Inti Ħawlija?

Fid-dizzjunarju mill-Malti għall-Ingliż ta' Vincenzo Busuttil, edizzjoni Taljana tas-sena 1900, eżattament f'paġna 106 insibu t-tifsira bl-Ingliż tal-kelma Maltija "Ħawli". Kelma li tfakkarni meta fi tfuliti kif ukoll fl-ewwel snin tal-ħajja reliġjuża tiegħi, fis-Sajf ġieli konna mmorru ngħumu fiż-Zewwieqa fil-port tal-Imgarr, fin-naħa li dak iż-żmien kienu jsibuha bħala l-"Ħawlija". Ngħidilkom is-sew, ma nafx jekk għad-homx isejħulha hekk illum meta l-post ġie żviluppat kif nafuh illum bil-yatch marina, bir-restaurants u l-car park. Xi forma ta' frott qiegħed jagħti!

Busuttil jittraduċi l-kelma "Ħawli" bħala "sterili, bla frott". Għalhekk normalment wieħed jgħid "raba' ħawli", jew "mara ħawlija". Mhux neċessarjament għax ir-raba' ma jistax ikollu frott jew il-mara jkollha l-ulied. Sempliment li r-raba' qatt ma kien ikkultivat u għalhekk bla frott "ħawli" u l-mara qatt ma kellha wlied u għalhekk "ħawlija"!

Ix-xahar ta' Ottubru huwa għażiż ħafna għalina l-Frangiskani, kemm għax huwa x-xahar li fih niċcelebraw is-Solennità ta' Missierna San Frangisk, kif ukoll għax huwa x-xahar id-dedikat lit-talba sabiħa tar-Rużarju. Aħna l-Frangiskani għandna d-drawwa sabiħa tal-Kuruna Frangiskana li tmur lura bosta snin qabel is-sena 1422, meta din it-talba ġiet rikonoxxuta

ikompli f'paġna 2

minn paġna 1

b'mod uffičċjali u naxterdet mal-Ordni kollu. Għalkemm hija tradizzjoni antika li r-Rużarju nafu l-bidu tiegħu lil Missierna San Duminku ta' Guzman (1170-1221). Dan nafuh minn ħolma li l-Beatu Alan de la Roche kellu fis-seklu 15, aktar minn 250 sena wara l-mewt ta' San Duminiku. De la Roche kien teologu u kittieb magħruf u rrispettat ħafna (c. 1428-1478) u kien strumentali biex id-devozzjoni tar-Rużarju naxterdet mal-Knisja tal-Punent. Mhux l-iskop tiegħi li niffoka fuq l-iżvilupp ta' din it-talba tul is-sekli sa kif nafuha'llum. Ridt nieqaf biss fuq il-kelma "Frott" li nliissnu kull darba li nitolbu s-Sliem għalik Marija!

Ġesù jgħidilna li Hu għazilna, ħatarna u bagħatna sabiex nagħmlu l-frott, u frott li jibqa! Kultant nistħajjel li ma nifhmux eżatt għal

liema frott qiegħed jirreferi Ġesù. Missierna San Franġisk jgħidilna li kull meta nilqgħu l-Kelma, din titnissel fina mill-ġdid (spiritwalment) u kull meta l-Kelma ngħixuha, din inwelduha mill-ġdid (spiritwalment). Imma għal liema Kelma qiegħed jirreferi Ġesù jekk mhux għaliĥ innifsu kif jispjegalna l-Fqajjar ta' Assisi? Hija dik il-Kelma li saret Bniedem fil-persuna ta' Ġesù u li saret Ewkaristija. Qabel ma Ġesù tnissel fil-ġuf Verginali ta' Marija, kien digà tnissel fil-qalb, fir-ruħ tagħha meta laqgħet il-Kelma li kienet tħabbritilha mill-Anġlu Gabrijel u wellidha mill-mument li bdiet tgħixha, qabel ma din il-Kelma wellidha ċkejna tarbija ġewwa l-għar ta' Betlehem. U Ġesù hekk ried ifisser meta qal, "Min huma omni u ħuti. Dawn ara huma omni u ħuti, dawk li jilqgħu l-Kelma u jgħixuha!" Wara

kollox mhux din hija s-sejha tagħna, jġigfieri, "li ngħixu l-Evangēlju Imqaddes ta' Sidna Ġesù Kristu, fl-ubbidjenza, bla xejn tagħna u fil-kastità"? Nilqgħu l-Kelma u ngħixu l-Kelma. Il-gwaj ta' ħafna nsara b'mod ġenerali u ta' ħafna persuni kkonsagrati b'mod partikolari huwa li ma għadhomx jagħmlu frott!! U dan għax minkejja kollox, minkejja x-xogħol u t-taħbit, ma baqgħux jilqgħu l-Kelma u wisq inqas baqgħu jgħixuha! Saru bħal dak ir-raba' ħawli li jsemmi Ġesù fil-parabbola ta' dak li ħareġ jizra! Saru bħal dik il-mara ħawlija li qatt ma nisslet u qatt ma welldet ulied! Il-Mulej jagħtikom is-Sliem!

P. Richard S. Grech, OFM
Ministru Provinċjal

Ittra ċirkulari mill-Ministru Provinċjal

Fl-okkażjoni tal-festa ta' San Franġisk il-Ministru Provinċjal P. Richard S. Grech, ħareġ ċirkulari dwar il-prijoritajiet li l-Kapitlu Provinċjali fassal u għalhekk żmien x'naħlu ma għandniex għax iż-żmien qiegħed igerbebb gmielu.

Huwa jitkellem fuq il-figura karizmatika ta' dan il-Qaddis li saħħret warajha eluf kbar ta' nies tul dawn l-aħħar tmin mitt sena u fuqhom. Din il-karizma, tibqa' dejjem rilevanti għad-dinja li ngħixu fiha, li għalkemm tidher ħafna differenti mid-dinja li kien jgħix

fiha Franġisku, fl-istess ħin wiehed jista' jgħid li tixbaħha ħafna wkoll. Id-dinja tallum għandha bżonn ta' persuni, irġiel u nisa, imlaqqmin mill-Kelma tal-Evangēlju, imlaqqmin mill-karizma Franġiskana, iddedikati bi ħġarhom biex bil-ħajja tagħhom, bl-eżempju aktar milli bil-kelma, ilaqqmu d-dinja, is-soċjetà u n-nies ta' madwarhom.

Għalhekk huwa temm li bħal Missierna San Franġisk jeħtieġ aħna ukoll nifhmu li l-Mulej tana aħwa, u lkoll kemm aħna msejħin sabiex inkunu aħwa għal xulxin.

Ottubru

Appuntamenti

- 2 ta' Ottubru, Definitorju Provinċjali: Rabat
- 4 ta' Ottubru, Festa Missierna San Franġisk: Quddiesa mill-Ministru Provinċjal għal-Patrijet kollha u l-familja Franġiskana, fil-Knisja Santa Maria ta' Ġesù, Valletta, fis-6.15pm.

Birthdays - Ottubru

- 07. P. Gwann Azzopardi
- 15. P. Angelo Falzon
- 16. P. Alexander Borg
- 18. P. Joe Caruana
- 22. P. Anton Farrugia
- 28. P. Richard Stanley Grech

Festi - Ottubru

- 02. P. Angelo Falzon
- 09. P. Dionysius Mintoff
- 13. P. Edward Pace
- 13. P. Edward Zammit
- 23. P. Gwann Micallef
- 26. P. Alfred Sciberras
- 26. P. Alfred Tabone

minn paġna 1

...nfittxu lil dawk li jinsabu fil-periferija!

tkellem fuq kemm din il-parroċċa kienet u għadha għajn ta' grazzji u issa mitt sena wara, tajjeb li nxamru l-kmiem u naħdmu biex immorru fil-periferija tal-parroċċa u naħdmu anke hemmhekk. Dan huwa parti mid-diskors tiegħu: "...qabel ma' Dun Pawl Vella 145 sena ilu (1872) erĥielha mill-belt għall-villeggatura f'Tas-Sliema, qabel mal-patrijiet Frangiskani 5 snin wara fit-12 ta' Novembru (1881) ħadu f'idejhom dan it-Tempju majestuz, qabel ma' Glormu Darmanin ħareġ il-Kapulavur tal-Istat-wa tas-Sultana tal-Qalb Helwa ta' Ġesù, l-Omm tagħna tas-Sema kienet diġà tefgħet għajnejha fuq din il-għolja f'dawn l-inħawi ta' tas-Sliema! Mhux is-snin li jgħoddu, mhux il-festi u ċ-ċentinarju, iżda l-mirakli u x-xita ta' grazzji mis-sema li xerrdet f'100 sena sħaħ!

Dan hu li qed niċcelebraw il-lum. Niċcelebraw il-ferħ li fl-1918, Patri Wiġ Attard ofm mir-Rabat, l-ewwel Kappillan u l-Komunità Frangiskana, għexu meta l-Knisja tas-Sacro Cuor giet maħtura Parroċċa! Ferħ u entuzjażmu li rridu nkomplu ngħadduh lit-3,860 Paruċċan fi ħdan l-1,467 Familja fil-prezent. Ferħ li rridu ngħadduh lill-ġenerazzjoni ta' warajna! Ferħ li rridu naraw kif se ngħadduh lit-

tfal u żgħażaġh li għalihom trid tkun il-preokkupazzjoni tagħna f'dawn iċ-ċelebrazzjonijiet! Kif staqsa l-Arcisqof Charles J. Scicluna fil-pussess tiegħi:

"Fejn huma ż-żgħażaġh f'din il-Knisja!!"

L-Eku tal-Papa Frangisku li qal: "Let us entrust this dream into the hands of Providence" isib għeruqu fin-nisġa tal-Vanġelu minn fomm

Kristu: "Jiena Magħkom Dejjem"! Kliem ta' kuraġġ magħżul bħala l-logo għalina li 100 sena wara kella nduqu dinja sekularizzata.

Dinja li qed tara jitfarrku l-valuri nsara bil-wisq iktar mill-herba li ħalliet warajha t-Tieni Gwerra Dinjija! Illum irridu iktar minn qatt qabel, inxamru l-kmiem biex inkomplu nibnu pontijiet addattati għal sfidi moderni li l-ġenerazzjoni tal-lum qed tħabbat wiċċha magħha!

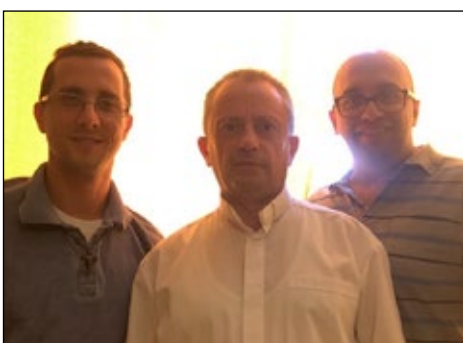
Il-ħarsa tas-Sultana tagħna tal-Qalb helwa ta' Ġesù illum tisfidana biex noħorgu nfittxu lil dawk li jinsabu fil-periferija! Lil dawk li għal xi raġuni jew oħra m'humix jiċcelebraw magħna avolja jgħixu magħna!"

Wara d-diskors tnieda l-logo tas-sena ċentinarja xogħol l-artist Għawdxi Adonai Camilleri Cauchi. u wara sar diskors minn P. Frank Borg O.P.

*...mhux is-snin li jgħoddu,
mhux il-Festi u ċ-ċentinarju,
iżda l-Mirakli u x-xita ta'
grazzji mis-sema
li xerrdet f'100 sena sħaħ!*

Gimġha ta' Formazzjoni u ppjanar

Bejn il-31 t'Awwissu u l-5 ta' Settembru P. Stephen Magro, P. Walter Vassallo u P. Ramon Farrugia, bħala grupp għall-ħidma vokazzjonali, għexu gimġha ta' formazzjoni u ppjanar ġewwa l-flat tal-Bahia, fil-Mellieħa.

Matul l-ewwel tlett ijiem kellhom sessjonijiet ta' formazzjoni dwar l-akkumpanjament tal-kandidati u t-tisfija tal-motivazzjonijiet tagħhom. Fit-tlett ijiem ta' wara għaqqu l-ideat tagħhom u sawru pjan ta' akkumpanjament li jhaddan 3 fażijiet:

1. l-animazzjoni vokazzjonali,
2. l-akkumpanjament tal-aspiranti
3. l-programm tal-Postulandat.

Art ta' quddiem iċ-Ċentru Franġiskan tigi f'idejna

Wara stennija ta' sittin sena, fl-aħħar seħħet il-ħolma ta' tant patrijiet, fosthom P. Benjamin Galea OFM, li l-art ta' quddiem iċ-Ċentru Franġiskan – Porziuncola, ġewwa Baħar iċ-Ċagħaq, fl-aħħar tigi f'idejna. Kien fis-sena 1957 li P. Benjamin feda l-kumpliment ta' kuntratt ta' ċens li kien sar fis-sena 1918.

Madanakollu dawk li kienu qed jagħmlu użu minn din l-art, u maż-żmien l-eredi tagħhom, tħallew mill-Provinċja b'sens ta' tolleranza

biex ikompli jagħmlu użu minnha sakemm kellu jagħlaq eżattament fl-14 ta' Awwissu 2017. Barra minn hekk ukoll fis-sena 1990 P. Benjamin Galea OFM kien għamel kuntratt ieħor mal-Kurja ta' Malta għall-proroga ta' ċens perpetwu, li issa jmiss li jiġgedded fis-sena 2117, u jibqa' jiġgedded kif stipulat fl-istess kuntratt, għal min jibqa' ħaj, kull mitt sena.

Din hija biċċa oħra mill-istorja tal-Provinċja tagħna b'mod ġenerali u taċ-Ċentru Franġiskan – Porziun-

cola b'mod partikolari. Ilkoll kemm aħna konna dejjem nittamaw li jasal dan il-mument, u bil-għajnuna t'Alla illum nistgħu ngħidu li wasal. Wara taħdidiet kordjali bejn il-Ministru Provinċjal P. Richard Stanley Grech OFM u l-werrieta ta' dawk li originarjament kienu qed jagħmlu użu minn din l-art sa minn żmien P. Benjamin Galea OFM, sar qbil bonarju biex effettivament u b'mod immedjat il-pusses sħiħ u l-użu tal-istess art issa għadda b'mod definittiv f'idejn il-Provinċja tagħna.

In-Nunzju Apostoliku ġdid iżur l-anzjani f'Domus Pacis

It-Tlieta 12 ta' Settembru n-nunzju Appostoliku ġdid għal Malta Mons. Alessandro D'Errico għamel żjara lill-anzjani tagħna fir-residenza Domus Pacis f'Baħar iċ-Ċagħaq fejn ukoll huwa rtirat Mons. Sylvestro Magro, OFM. Huwa kien akkumpanjat mill-isqfijiet Franġiskani Maltin Mons. Robert Camilleri, Mons. Joe Bonello u Mons. George Bugeja.

Bħalissa f'Domus Pacis jinsabu rtirati flimkien ma' Mons Sylvestro Magro, OFM, P. Ġwann Micallef, P. Kerubin Galea u P. Ġużepp Camilleri.